

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ПІЛЬГ В УКРАЇНІ

УДК 336.2



Сибірянська Ю.В.

кандидат
економічних наук,
доцент кафедри
фінансів ДВНЗ
«Київський
національний
економічний
університет
імені Вадима Гетьмана»



Волочай А.С.

студентка 5 курсу
фінансово-
економічного
факультету ДВНЗ
«Київський
національний
економічний
університет
імені Вадима Гетьмана»

Анотація. У статті систематизовано основні проблеми застосування податкових пільг в Україні в теоретичній та практичній площині. Оцінено економічні та фіскальні ефекти найпоширеніших галузевих пільг та наслідки для економіки у результаті їх скасування. Запропоновано напрямки удосконалення механізму надання податкових пільг в Україні.

Ключові слова. Податки, податкові пільги, втрати бюджету від податкових пільг, фіскальний потенціал.

Аннотация. В статье систематизировано основные проблемы применения налоговых льгот в Украине в теоретической и практической плоскости. Оценены экономические и фискальные эффекты самых распространенных отраслевых льгот и последствия для экономики в результате их отмены. Предложены направления совершенствования механизма предоставления налоговых льгот в Украине.

Ключевые слова. Налоги, налоговые льготы, потери бюджета от налоговых льгот, фискальный потенциал.

Annotation. The article deals with the main problems of application of tax privileges in Ukraine that exists in theoretical and practical aspects. The economic and fiscal effects of the most common sectoral privileges are estimated. Impacts of cancellation of the most common tax benefits for the economy are defined. Directions of improving the mechanism of granting of tax privileges in Ukraine are offered.

Keywords. Taxes, tax benefits, revenue losses from tax benefits, fiscal capacity.

Постановка проблеми. Фіскальний потенціал податкової системи України реалізується не в повній мірі, про що неодноразово зазначалося науковцями та практиками. Однією з причин цього є нерациональна побудова системи податкових пільг, яка порушує принципи справедливості в оподаткуванні, спричинює

нерівномірне податкове навантаження та практично не стимулює інноваційну діяльність. Протягом останнього десятиліття втрати бюджету від наданих податкових пільг зросли більше ніж у п'ять раз, що становить 15–20% податкових надходжень Зведеного бюджету. В Україні податкові пільги із високоефективного економічного інструменту перетворилися на тягар для економіки, що вимагає нагального реформування. Тому проблема оцінки реальних ефектів існуючої системи податкових пільг та обґрунтування доцільності застосування більшості з них є актуальними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем, пов'язаних із наданням податкових пільг, причин бюджетних втрат присвячено численні праці вітчизняних і зарубіжних науковців. У вітчизняній літературі це, насамперед, праці Андрущенко В. Л., Десятник О. М., Жаліло Я. А., Іванова Ю. Б., Крисоватого А. І., Соколовської А. М., Тарангул Д.О., Тимченко О.М., Фільо М.М. та інших. Більшість науковців та практиків акцентують увагу на доцільності збереження такого інструменту регулювання економіки як податкові пільги, але лише за умови модернізації механізму їх надання. Оцінки ж реальних економічних та фіскальних ефектів від функціонування системи податкових пільг в Україні недостатньо приділено уваги науковцями. Тому на сучасному етапі розвитку економіки України за умов загострення існуючих та виникнення нових проблем в фінансовій сфері, система податкових пільг потребує глибокого та комплексного дослідження.

Метою статті є оцінка фіскальних та економічних ефектів найпоширеніших галузевих пільг та розробка рекомендацій щодо вирішення проблем, що існують в теоретичній та практичній площині пільгового оподаткування в Україні.

Виклад основного матеріалу. При висвітленні теоретичних аспектів, передусім слід звернути увагу на вкладення законодавцем досить широкого змісту в дефініцію «податкова пільга»: це передбачене звільнення платника від нарахування та сплати (сплати у меншому розмірі) податку чи збору за визначених підстав [1]. Даного підходу дотримуються більшість науковців, при цьому основна відмінність полягає лише в способі, яким пільги будуть надані: як виняток, виключення, перевага, податкові канікули, тощо. Вважаємо за доцільне розмежовувати поняття «податкова пільга» та «податковий стимул», оскільки вони, насамперед, відображають призначення інструменту, що, в підсумку, має полегшити оцінку соціальної чи економічної ефективності тих чи інших пільг. Відповідно, *податкові пільги* — це звільнення на основі характеру та суспільного значення здійснюваних платником витрат, які не підлягають скасуванню, оскільки виконують соціальні функції, тому й оцінюються за їх соціальною ефективністю. В свою чергу *податковий стимул* — це звільнення, що ґрунтується на використанні коштів на збільшення обсягів інвестицій та виробництва, створення додаткових робочих місць тощо. В своїй основі вони мають містити наступні принципи: оцінка доцільності використання на основі досягнутих результатів, адекватність пріоритетам економічної політики, відсутність негативних наслідків для конкуренції. Доцільність введення таких податкових стимулів оцінюватиметься залежно від їх економічної ефективності та за умови необґрунтованості такі стимули мають скасовуватимуться.

Іншою проблемою в теоретичній площині слід виділити відсутність критеріїв, за якими б визначалися пільги та за якими б відбувався їх поділ у Довіднику пільг [2] на «пільги, які є втратами бюджету» та на «інші пільги», що зумовлює певні суперечності. Наприклад, звільнення від ПДВ операцій з постачання програмної продукції чомусь не вважається як «втрата доходів бюджету» на противагу оподаткуванню податком на прибуток за зниженою, 5% ставкою підприємств суб'єктів індустрії програмної продукції. Аналогічно постачання платних послуг у сфері позашкільної освіти не є об'єктом оподаткування ПДВ, хоча звільняється загалом постачання послуг освіти. Деякі види пільг «загублені» у Довідниках пільг: звільняються від оподаткування ПДВ постачання автомобілів швидкої медичної допомоги

(14010503 — інша пільга), але збір за першу реєстрацію таких авто у списках звільнень відсутній, хоча за замістом ПКУ це мала б бути пільга; звільнення від сплати 80% податку на прибуток від виробництва устаткування, яке працює на відновлюваних джерелах енергії, енергозберігаючого обладнання закріплено за кодом 11020269, проте відсутній код для звільнення від ПДВ операцій із ввезення такої продукції згідно статті 197.16 ПКУ.

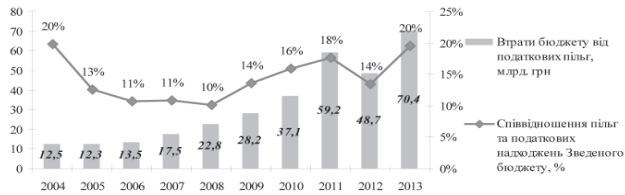
Особливо багато суперечностей існує при оподаткуванні ПДВ, зокрема при визначенні операцій, які не є об'єктом оподаткування, та тих, які звільняються від оподаткування. Виникає питання чи доцільно взагалі звільняти від оподаткування операції, при яких не можна стверджувати, що виникає додана вартість: безкоштовна передача рухомого складу залізницею, безоплатна приватизація житлового фонду, постачання земельних ділянок, продаж / придбання банками зобов'язань за депозитами тощо. До того ж, у Довіднику пільг зазначені не всі звільнення від оподаткування та не за всіма податками (взагалі відсутні пільги з ПДФО, хоча їхній перелік згідно ПКУ досить значний).

В різні роки пільги обліковувалися за різними методами: протягом 2011-2013рр.¹ було визначено класифікацію податкових пільг відповідно до бюджетних витрат за певними категоріями: А — не призводять до втрат бюджету; В — призводять до втрат бюджету, Н — переваги в оподаткуванні, що за економічною суттю не є фінансовою підтримкою платника та Z — зменшують надходження; починаючи з 2014 р. залишилися тільки дві групи — ті, які є втратами, та ті, які втратами не вважаються. До того часу, усі пільги почали визначати як загальні втрати бюджету. Включно до 2011 р. у Довіднику пільг зазначалися операції, що не були об'єктами оподаткування податків та зборів. Все це свідчить про відсутність системного підходу при визначенні переліку податкових пільг, що спричинює неправильне розуміння сутності пільгового звільнення, а низка суперечностей унеможливило збір достовірної інформації для оцінки та аналізу наявних пільг щодо їх доцільності та ефективності.

Протягом 2004-2013 рр. обсяг втрат бюджету від надання пільг зріс більше ніж у 5 разів — від 12,5 до 70,4 млрд грн.(рис. 1).

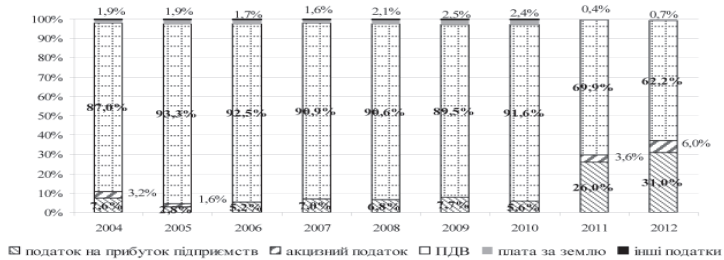
При цьому більше 95% всіх пільг припадає на бюджетоутворюючі податки — податок на прибуток підприємств та ПДВ, що, зокрема, зумовлено значною кількістю пільг саме по цим податкам (рис. 2).

Рис. 1. Втрати Зведеного бюджету України від надання пільг у 2004-2013 рр.



Джерело: побудовано і розраховано авторами за даними Міністерства доходів і зборів України та Державної казначейської служби України

Рис. 2 Структура втрат бюджету внаслідок пільг у розрізі податків протягом 2004-2012 рр.



Джерело: побудовано і розраховано авторами за даними Міністерства доходів і зборів України

Таблиця 1

Динаміка розподілу кількості податкових пільг у розрізі податків та зборів згідно Довідників пільг протягом 2006-2014 рр.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>№ Довідника пільг</i>	36	40	44	48	52	56	60	64	69
збір за першу реєстрацію транспортного засобу (податок із власників транспортних засобів)	2	1	1	1	3	3	1	1	1
збір за спеціальне використання лісових ресурсів	1	1	1	1	1	0	0	0	0
збір за спеціальне водокористування	1	1	1	1	1	0	0	0	0
плата за користування надрами	1	1	1	1	1	1	0	0	0
збір за геологорозвідувальні роботи	1	1	0	0	0	0	0	0	0
податок на прибуток підприємств	57	53	53	67	69	72	96	89	95
плата за землю	38	35	43	41	42	44	50	51	51
ПДВ	110	131	131	132	140	151	106	125	128
акцизний податок (збір) із вітчизняних товарів	12	12	12	12	12	14	21	22	29
акцизний податок (збір) з імпортованих товарів	13	13	13	13	13	13	16	18	17
місцеві податки і збори	7	7	7	7	7	7	2	2	2
державне мито	25	25	25	25	24	24	8	8	10
збір за забруднення навколишнього середовища	1	1	1	1	1	0	0	0	0
Всього	269	282	289	302	314	329	300	316	344

Джерело: складено авторами на основі Довідників пільг [2]

Динаміка обсягу наданих пільг тісно пов'язана із зміною їх кількості, що визначається в Довіднику пільг (табл. 1).

Як видно з рис. 2 та табл. 1, найбільшу питому вагу займають пільги з ПДВ: їх частка протягом 2004–2010 рр. досягла 87–94%, а кількість постійно збільшувалася. Однак протягом 2011–2012 рр. питома вага втрат по ПДВ різко скоротилася (до 62,2%), що пов'язано із скороченням у 2012 р. кількості пільг з ПДВ та одночасним зростанням кількості пільг із податку на прибуток (табл. 1), частка якого у структурі втрат бюджету від надання пільг зросла майже в 4 рази (до 31%). Пільги по всім інших податкам, незалежно від зміни їх кількостей, суттєвих втрат для бюджету не створюють.

Постійне збільшення як кількості наданих пільг, так і обсягів втрат бюджету від них, нашою же думку про необхідність їх скасування, проте детальний розгляд існуючих звільнень підтверджує, що проблема полягає не в великому перебіку пільг, а в механізмі їх надання. По-перше, пільги в Україні, на відміну від європейських країн, спрямовані на виробників, а не на кінцевого споживача, що дає змогу маніпулювати ними. Це породжує низку дискусій стовно ефективності пільг по ПДВ, потреби усунення регресивності стовно доходів населення. Підрахувано, що у 2012 р втрати бюджету у результаті звільнень від оподаткування ПДВ поступатимуть виробів медичного призначення становили 1,1 млрд грн., лікарських засобів — 3,2 млрд грн., послуг із здобуття освіти навчальними закладами — 1,8 млрд грн. [3]. З одного боку, це значні суми недонадходжень до бюджету, але з іншого — це лише інструменти пом'якшення регресивності ПДВ, тобто його негативного впливу на громадян з низькими доходами. В такому разі постає питання: чи варто «збирати» дані ресурси, які в підсумку доведеться розподіляти на підвищення зарплат, пенсій, стипендій, різного роду допомоги для забезпечення відповідного рівня соціального захисту населення? Так, введення 7% ставки ПДВ на лікарські засоби призведе до підвищення їх вартості на кожному етапі «ланцюжка» обігу з одночасним збільшенням негативної динаміки росту ринку, обмеження фізичної та економічної доступності ліків для населення та потреби введення механізму реімбурсації — відшкодування вартості амбулаторного споживання ліків пацієнтам.

Бажання скасувати пільги соціального змісту носить загрозливий характер та свідчить про домінування лише фіскальних пріоритетів, а не пилькування про рівень життя населення. Варто зазначити, що низка пільг, що можуть бути скасовані, широко

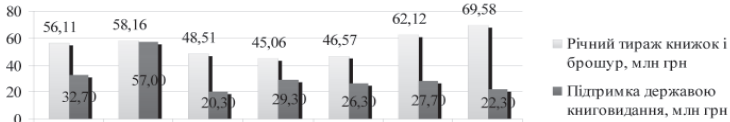
використовується в міжнародній практиці, проте з більш ефективним механізмом оподаткування. До того ж, намір України підписати Угоду про зону вільної торгівлі з ЄС в найбільшому майбутньому є додатковим аргументом проти скасування таких пільг. Одне із зобов'язань, передбачених в Угоді - дотримання положень Директив ЄС 2006/112/ЄС від 28.11.2006 щодо спільної системи ПДВ, яка передбачає збереження звільнень від оподаткування ПДВ багатьох операцій соціального характеру, а також застосування знижених ставок. Тому недоцільним є скасування будь-яких пільг соціального призначення у сфері охорони здоров'я, освіти, а можливим напрямком реформування є введення знижених ставок ПДВ на товари та послуги, які мають важливе значення для підтримки малозабезпечених верств населення, одночасно з посиленням адресності надання інших форм допомоги.

В Україні відсутні нормативно-правові акти, які б регулювали особливості надання пільг по певним податкам. Зокрема для підтримки розвитку національних культурних індустрій передбачено звільнення від ПДВ операцій зі створення, розповсюдження національного культурного продукту, проте відсутній закон «Про національний культурний продукт» та відповідний порядок, які б визначали основні положення. Звільнення від ПДВ постачання продуктів дитячого харчування та товарів дитячого асортименту для немовлят до цього часу здійснюється за перебіком, визначеним КМУ ще у 1997 р.

Галузеві пільги мають низку проблем у практичній площині: тимчасовий характер без одночасної підтримки з боку держави в інших напрямках — законодавчого врегулювання, фінансування інвестицій, політики активного державного протекціонізму та створення ґрунтовних програм розвитку та підтримки галузей, відсутність якісної інфраструктури, жорстка конкуренція на світовому ринку на фоні низького платоспроможного попиту на внутрішньому, істотний дефіцит обігових коштів тощо.

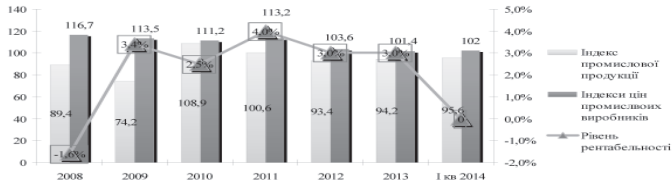
Пільги у сфері українського видавництва діють з 2001 р., але вони замість стимулювання розвитку видавничої справи, допомагають лише пережити кризовий період через спад друкарської справи, так як у цій галузі існує потреба у активній державній підтримці як спонсора, наприклад, для закупівлі книжок до бібліотек, захисту авторських прав, популяризації читання, захисту вітчизняного ринку тощо. Зростання річного тиражу протягом 2007–2008 рр. було пов'язано із збільшенням підтримки державою видавничої сфери, проте в наступні роки її рівень зменшиться майже в 2 рази (рис. 3).

Рис 3. Динаміка обсягів видавництва та підтримки державою книговидання протягом 2007-2013 рр



Джерело: побудовано авторами за даними Державної наукової установи «Книжкова палата України ім. І. Федорова» та Державної казначейської служби України

Рис. 4. Динаміка показників стану легкої промисловості у 2008-2014 рр.



Джерело: побудовано за даними Державної служби статистики України

Незважаючи на зростання обсягу друкованої продукції до 70 млн. грн. в 2013 р., кількість примірників на одного українця не перевищувала 1-2 одиниць, що в декілька разів менше в порівнянні з іншими країнами (в Росії — 4-5, в країнах Євросоюзу — 5-8 примірників) [4]. До того ж, система обліку у видавництві має низку недоліків, що дає змогу включати підручники за державним замовленням чи зараховувати до новинки старі видання, що, в свою чергу, спотворює загальну картину на даному ринку. Тому вважаємо, що пільги у даній сфері мають бути збережені та підкріплені іншими формами державної підтримки та стимулювання з метою забезпечення основи для культурно-освітнього та науково-інтелектуального розвитку населення.

Щодо легкої промисловості, проаналізувавши основні показники стану розвитку ринку, можна зробити висновок, що збільшення надходжень від сплати податку на прибуток даної галузі не є доцільним: що пов'язано з дуже низьким рівнем рентабельності галузі — не більше 4%, при тому що ціни на продукцію постійно зростають (протягом досліджуваних 2008-2014 рр. збільшення обсягів виробництва спостерігалося лише у 2010-2011 рр) (рис. 4).

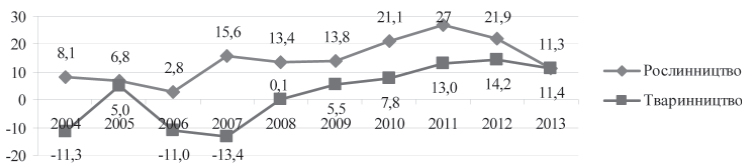
Через загальну непрозорість ринку, неврегульованість імпорту та нерівні умови конкуренції, значні обсяги товарів легкої промисловості імпортується в Україну, тому надання пільг не має позитивних економічних ефектів. У цьому випадку доречнішими будуть заходи, спрямовані на захист національного виробника.

Підтримка судно- та літакобудування має важливе значення для української економіки, оскільки ці галузі є стратегічними та стимулюють розвиток високотехнологічних виробництв. Важливість розвитку даних галузей в Україні обумовлено значною ємністю світового ринку та необхідністю оновлення транспортних засобів. Суднобудування має пільги зі сплати податку на прибуток і плати за землю, а літакобудування ще й по ПДВ в операціях щодо постачання результатів дослідницьких робіт та ввезення товарів. Проте додатково необхідні звільнення у напрямку оновлення зношених фондів, підтримки стимулювання продажів виробленої продукції як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках, оскільки гостро стоять проблеми збуту продукції та забезпечення її якості, високого технологічного рівня.

Натомість, незрозумілим є звільнення сплати від податку на прибуток готельних послуг, оскільки рівень сервісу в більшості вітчизняних готелів не відповідає європейським стандартам, а ціни завищені. До того ж, за даними Deloitte, в Україні найактивніше будують міні-готелі та сімейні пансіонати (готелі до трьох зірок або взагалі без зірок), які користуються найбільшим попитом, але на них податкові пільги не поширюються. [5]

Щодо пільгового оподаткування АПК, застосування фіксованого сільськогосподарського податку дає змогу вертикально інтегрованим структурам оптимізувати ціни та маніпулювати своїм «привлейованим» становищем. Птахофабрики, тепличні комбінати, тварин-

Рис. 5 Динаміка рентабельності рослинництва та тваринництва в Україні



джерело, побудовано авторами за даними державної служби статистики України

Таблиця 2.

Підтримка виробників як відсоток від валової продукції сільського господарства, %

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Канада	20,34	21,31	20,86	16,45	13,26	17,40	16,70	14,20
Японія	55,98	53,82	51,56	46,70	48,27	48,93	53,34	51,63
Мексика	11,61	12,93	13,22	12,96	12,05	13,75	11,87	11,56
Туреччина	31,52	33,24	33,39	26,19	26,26	28,43	25,52	20,16
США	16,34	15,26	11,23	10,01	8,83	10,55	7,68	7,66
ЄС27	32,63	30,37	28,97	23,47	22,03	23,34	19,75	17,54
ОЕСР-середнє	30,12	28,54	26,43	21,96	21,04	22,74	19,87	18,83
Україна	2,99	11,2	11,25	3,61	4,66	10,42	5,49	-
Китай	7,55	8,49	12,28	10,07	3,26	13,19	17,36	-
Росія	22,28	14,61	17,25	18,19	21,89	22,11	21,37	-

Джерело: побудовано авторами за даними [7]

ницькі комплекси мають змогу сплачувати незначні суми фіксованого податку, оскільки потребують порівняно невеликої площі для діяльності. Проте, як свідчить статистика (рис. 5), рентабельність тваринництва залишається нижчою порівняно із рослинництвом.

Загалом, в порівнянні з іншими галузями, сільське господарство отримує найбільше пільг. Розрахункова сума на 2013 р. становить: фіксований сільськогосподарський податок — 3,5 млрд грн., ПДВ підприємств із переробки молока та м'яса — 1,6 млрд грн., спеціальний режим оподаткування ПДВ — 14,8 млрд грн. [6]. Все це зумовлює підвищений інтерес щодо можливості скасування даних звільнень та за рахунок цих коштів наповнити бюджет. Проте слід враховувати динаміку рентабельності, по якій спостерігається тенденція до зниження (рис. 5), а за умови відсутності пільг, становище підприємств АПК може

значно погіршитися. Скасування пільг містить значні загрози для даної галузі, оскільки це єдине джерело підтримки з боку держави, а в окремих секторах аграрного виробництва збереження позитивних економічних результатів роботи повністю залежить від наявності податкових пільг. Тільки за рахунок спрешужиму ПДВ формується близько 8–9 % фінансових ресурсів аграрних підприємств, що значно менше за рівень підтримки у країнах-членах ЄС і Росії (табл.2).

На протипагу бажанню скорочення пільг в Україні, інші країни планують збільшувати видатки на підтримку АПК. Наприклад, згідно проекту аграрного бюджету ЄС на 2014–2020 роки, вони становитимуть до 40,3 млрд євро щорічно, додатково на розвиток сільської місцевості виділятиметься 12,8 млрд євро кожного року [8]. В Україні ж спостерігаємо зменшення бюджетної підтримки агропромислового сектору (рис. 6).

Рис. 6. Частка АПК у доходах Державного бюджету України та питома вага програм бюджетної підтримки

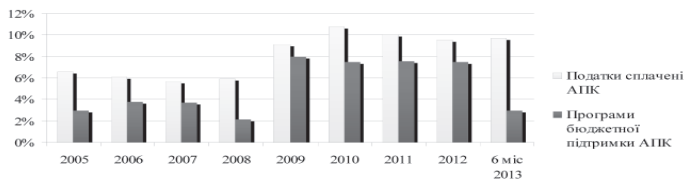


Рис 7. Динаміка показників стану розвитку АПК у 2004-2014рр



Джерело: побудовано і розраховано авторами за даними Державної служби статистики України

З рис. 6. видно, що незважаючи на значне зниження бюджетної підтримки порівняно з іншими галузями протягом 2005-2013 рр, рівень сплачених податків до доходів Державного бюджету зростає. За час дії пільгових режимів (з 1998 р. по 2012 р) бюджетні надходження від підприємств АПК зросли в 11 разів (із 3,8 млрд грн. до 42 млрд грн.). Також спостерігаються позитивні результати діяльності: зростання обсягів валової продукції, обсягу експорту продукції АПК, а також її частки в загальній сумі експорту (рис 7).

Неоднозначно сприймається зміна пільгового режиму сплати ПДВ при експорті зернових та технічних культур — скасування відшкодування, що призводить до зниження закупівельних цін на зерно та технічні культури на внутрішньому ринку у порівнянні з рівнем світових цін, що в свою чергу вплинуло на реальну суму отриманих пільг — лише 5 млрд грн. у 2012 р. у порівнянні з можливими 14 млрд грн. [9].

Отже, відміна пільгового оподаткування у сільському господарстві матиме негативні наслідки як для виробників, так і для держави, оскільки це призведе до зниження доходів виробників, які реінвестують їх у подальший розвиток, погіршиться інвестиційний клімат, баланс зовнішньої торгівлі, і як наслідок, скоротяться надходження до бюджету. Тому доцільним є перегляд та удосконалення існуючих пільг для мінімізації ухилення та посилення їх стимулюючої ролі.

Висновки: В Україні існує значне коло проблем в система податкових пільг як в теоретичній, так і практичній площині. При побудові системи пільг в Україні використовується помилковий принцип: розмір коштів, що залишаються в розпорядженні

суб'єкта господарювання у результаті використання пільги, не залежить від результатів його діяльності. Досить часто надання такого роду пільг є результатом лобіювання певних груп інтересів, що спричиняє нерівномірне податкове навантаження на суб'єктів господарювання. Саме тому податкові стимули необхідно виділяти в окрему групу. Їх застосування має приносити прогресуючі результати у формі збільшення робочих місць, зниження цін, покращення якості продукції, збереження ресурсів, модернізації виробничих фондів, використанні науково-технічного прогресу та інноваційних технологій тощо.

Протягом останніх років спостерігалося постійне збільшення кількості пільг, надання яких часто було невиправданим. Проте формальне скасування більшості податкових пільг не вирішить проблеми втрат бюджету, оскільки пільги є вагомим інструментом для забезпечення соціального захисту населення та підтримки розвитку економіки. Для того щоб вони повною мірою виконували свої функції, необхідно провести низку реформ: уточнити дефініцію поняття «податкова пільга», провести узагальнення, класифікація пільг із визначенням критеріїв ефективності та обґрунтування права на їх існування на умовах системності та взаємопов'язаності; обґрунтувати методику обліку втрат бюджету від пільг; узгодити та систематизувати нормативно-правову базу, яка визначає та регулює надання пільг; перейти від застосування звільнення від оподаткування до пільгових ставок оподаткування (як у країнах ЄС). Доцільно імплементувати зарубіжний досвід щодо зменшення податкових зобов'язань підприємства на частину інвестиційно-інноваційних витрат, понесених у відповідному податково-

му періоді. Звільнення від оподаткування має застосовуватися з метою стимулювання інвестиційних процесів, підтримки інноваційної діяльності, розвитку економіки.

Надання пільг має носити не випадковий характер, а бути інтегрованим у стратегічні плани розвитку економіки, мати підтримку з боку держави щодо джерел

фінансування. Та насправді ключові очікування інвесторів лежать не у фіскальній, а в адміністративній площині: необхідно руйнувати корупційні схеми, формувати зрозумілі, прозорі умови введення бізнесу і рівні умови роботи на ринку. Пошук шляхів вирішення вищезокреслених проблем має бути об'єктом окремого дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI, зі змінами - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Довідники пільг, наданих чинним законодавством по сплаті податків, зборів, інших обов'язкових платежів. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/dovidniki—reestri—perelik/dovidniki/54005.html>
3. Модернізація системи державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні. - К: НІСД, 2013. - 28 с.
4. Чупрій Л. Українське книговидання. Стан і проблеми. // Агенство стратегічних досліджень -[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://sd.net.ua/2010/07/16/ukrayinske-knigovidannya-stan-i-problemi.html>
5. Дев'ять найбільш пільгових галузей економіки. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://hitjob.com.ua/useful/1387/>
6. Система податкових пільг для агропромислового комплексу України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.aui.org.ua/>
7. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва і розвитку. Режим доступу: http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=MON20123_1EE
8. Офіційний сайт Європейського союзу. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://europa.eu/legislation_summaries/budget/bu0001_en.htm
9. Ефективність податкових пільг в АПК зменшується виключно за рахунок непродуманих законодавчих змін. - УКАБ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ucab.ua/ua/lobiyuvannya>
10. Починаючи із Довідника пільг № 58 станом на 01.07.2011